

Minder stof, geur en ammoniak dankzij sproeimiddel

“Dit had anders allemaal **in de lucht ge**

Harde cijfers ontbreken nog, maar Egbert (r.) en Welmer van der Veen hebben hoge verwachtingen van het sproeisysteem in de stal.

Het belang van een goed stalklimaat is bijna niet te overschatten. Maar hoe realiseer je dit? Er zijn diverse mogelijkheden. Egbert en Welmer van der Veen passen sinds vorig jaar een nieuwe methode toe om de hoeveelheid stof, geur en ammoniak in hun kippenstallen te verlagen. Hoewel harde cijfers ontbreken, merken ze duidelijk het verschil in de stal. Ze verwachten voordelen voor de dieren, henzelf en het milieu.

De hogedrukleidingen in één van de drie pluimveestallen van Egbert en Welmer van der Veen doen in eerste instantie

denken aan een vernevelkoeling om de lucht met zeer fijne druppels water te koelen. Maar schijn bedriegt, want de leidingen zijn onderdeel van een stalreinigingsconcept waarmee automatisch een middel in de stal wordt gespreid. Het middel helpt de vorming van stof en ammoniak te voorkomen en geur te verminderen. En dat is goed zicht- en merkbaar; er zit nauwelijks stof in de lucht in de stal met 21.000 hennen. Een foto maken – vaak lastig in pluimveestallen – is hier geen enkel probleem. De lucht ruikt ook veel schoner dan in een gemiddelde kippenstal.

Stofpakketten

Het middel, dat ontwikkeld is als microbiologisch reinigingsmiddel en ook zo gecategoriseerd is, wordt vijf keer per dag automatisch in de stal gespreid. Daardoor klontert het stof samen tot dikke stofpakketten. Dat is goed te zien tegen het gaas bij de ventilatoren. Egbert laat een emmer met stofdelen zien die zojuist zijn ‘geogst’. “Dat had anders allemaal in de lucht gezeten.”

Pilotproject

Toen vader en zoon in 2019 hoorden van het systeem waren ze direct enthousiast.

zeten”

De mogelijkheid deel te nemen aan een pilotproject van de provincie Overijssel, waarbij meer dan de helft van de investering wordt vergoed, trok ze over de streep. De provincie is vooral geïnteresseerd in de lagere ammoniak-uitstoot. Animal Life Plus, de leverancier van het middel, wil toe naar gecertificeerde metingen om een emissiefactor vast te kunnen stellen. Voor gebruik in varkensstallen gebeurt dat al, voor pluimvee zijn de onderzoeken voor gecertificeerde metingen in voorbereiding, aldus Luuk Herbert, mede-eigenaar van Animal Life Plus.

Alternatief voor luchtwasser

Naast de voordelen van minder stof en ammoniak in de stal, hoopt Egbert dat zijn bedrijf gevrijwaard blijft van de verplichting om op termijn een luchtwasser te plaatsen. “Dat systeem is duur en niet duurzaam”, is zijn overtuiging. “En een luchtwasser verbetert de kwaliteit van de stallucht niet.” Ook wijst hij op de risico’s van brand. Volgens Van der Veen verkleint de spray juist de kans daarop. Aangezien de ondernemers tien

jaar geleden zelf de gevolgen van brand ondervonden, was dat voor hen een extra argument om in één stal met het sproeisysteem te experimenteren.

Veilig

Niet zonder reden is men in de pluimveesector, en dat geldt ook voor Van der Veen, kritisch op het gebruik van speciale middelen die wonderen beloven. Luuk Herbert: “Dit middel is gecategoriseerd als reinigingsmiddel en voldoet aan alle wettelijke eisen die daaraan gesteld worden. Dat blijkt ook uit onze correspondentie met de NVWA. Het is veilig te gebruiken, ook met kippen in de stal, aldus een onderzoeksrapport van de Gezondheidsdienst voor Dieren.”

Kippen lijken gezonder

De investering in het systeem voor deze stal bedroeg ongeveer 12.000 euro. Daarvan is dus ruim de helft vergoed via een innovatiesubsidie van de provincie. De kosten voor het middel Spray+, zo’n 10 liter per week voor deze stal, liggen rond de 125 euro per week of 0,009 euro per ei. Overigens zijn het verbruik, en daarmee de kosten, afhankelijk van de omstandigheden in de stal; het is dus geen hard getal. “Het kost geld”, knikt Van der Veen. Maar die uitgaven staan

Het effect van het sproeimiddel is duidelijk merkbaar; er is nauwelijks stof in de stal.

De stofvoogst van het gaas bij de ventilatoren.

voor hem in geen verhouding tot andere investeringen op het bedrijf. Zeker als hij daar de voordelen in meeneemt, zoals de verwachting dat de kippen gezonder zijn. “We zien in ieder geval minder coli’s dan in de andere stal en de longen zijn schoner.” Ook lijkt de doorbloeding van de dieren beter.

De komende tijd gaat Van der Veen bekijken of ook de andere stallen worden voorzien van het systeem. Gezien de positieve ervaringen acht hij de kans daarop groot.

Bedrijfsprofiel

De familie Van der Veen heeft in Bergentheim (Ov.) een pluimveebedrijf met circa 50.000 vrije-uitloopkippen en 22.000 scharrelhennen. Ze hebben bruine kippen van het ras Bovans en witte kippen van het ras Dekalb. Rondom het bedrijf ligt ongeveer 20 hectare grond die deels wordt gebruikt als uitloop voor de hennen. Het bedrijf is sinds 2014 een erkend eierpakstation. Naast de hennen lopen op het bedrijf nog zo’n 80 vleesveedieren van het ras Blonde d’Aquitaine.